

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 2947-III. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
2. Постанова Верховного Суду від 29.01.2015 №6-230. – Режим доступу : <http://www.reyest.court.gov.ua/Review/42576431>.
3. Ухвала вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 10.09.2014 6-2407 1СВ141. – Режим доступу : <http://www.reyest.court.gov.ua/Review/40484718>
4. Циверенко Г. П. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля . Серія « Юридичні науки » / Г.П. Циверенко , О. О. Трикоз 2013. №164.

Вітковська Валерія Іванівна,

студентка 3 курсу факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник – асистент Спасова К. І.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ІНОЗЕМЦЯМИ

Дослідження інституту усиновлення є дуже актуальним в сучасному правовому бутті, адже, по-перше, саме усиновлення є найбільш використовуваною формою влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, яка за своїми наслідками прирівнюється до народження дитини, а, по-друге, даний інститут відіграє надзвичайно важливу роль в забезпеченні, захисті, охороні прав та інтересів багатьох дітей.

На жаль, не кожна дитина, яка цього потребує, може бути усиновленою громадянином України, і найпоширенішою причиною цього, зазвичай, є те, що багато громадян нашої держави недостатньо матеріально забезпечені. Це призводить до великої різниці між кількістю дітей, яким потрібне сімейне влаштування, та кількістю громадян, які бажають усиновити дитину. Тому наслідком цього є поширення усиновлення дітей іноземними громадянами.

Процедура усиновлення дитини з України іноземцями, перш за все, потребує терпіння та щирого бажання усиновити дитину, однак, слід зауважити, що лише цього не достатньо. Також вона вимагає чималих зусиль та може бути досить тривалою, бо ж тут обов'язковою складовою є дотримання всіх умов, що висуваються до усиновлювача з іншої країни. Це, в свою чергу, потребує детальної регламентації законодавством.

Регулювання процесу усиновлення дітей-громадян України іноземними громадянами відбувається за допомогою застосування низки законодавчих та нормативно-правових актів, основними з яких є Конституція України, Сімейний кодекс України, Цивільний кодекс України, Цивільно-процесуальний кодекс України, Закон України «Про охорону дитинства», відповідні постанови Кабінету Міністрів України, а також такі ратифіковані Верховною Радою України міжнародні акти як Конвенція про права дитини[2], Європейська конвенція про усиновлення дітей і т.д.

Законодавством України встановлюється, що пріоритетне право на усиновлення українських дітей належить громадянам нашої країни [4, с. 167]. Тобто, ставши сиротою, дитина перебуває на обліку за місцем проживання протягом року, а компетентні органи державної влади, в свою чергу, зобов'язані вжити заходів щодо влаштування дитини на виховання в сім'ю громадян України. Лише після закінчення даного терміну, дитина може бути усиновлена іноземцями. Однак документи, необхідні для усиновлення, громадянин іншої держави може готувати до сплину даного терміну.

Слід звернути увагу на те, що законодавець, встановлюючи вищезазначене правило, встановлює й винятки до нього. Так, в Сімейному кодексі України вказано, що допускається усиновлення іноземцем дитини без сплину одного року перебування її на обліку, якщо дитина страждає на хворобу, що внесена до спеціального переліку, затвердженого Міністерством охорони здоров'я України, або ж, якщо іноземець, що має намір усиновити дитину, є її родичем. Не виключає законодавець і випадків, коли іноземець виявив бажання усиновити дитину, яка є сестрою чи братом вже раніше усиновленої ним дитини, або відбувається усиновлення усіх рідних братів і сестер в одну сім'ю, за умови, що один з дітей вже досяг п'яти років і перебуває на обліку більше одного року. В такому разі, знову ж таки, допускається усиновлення дитини іноземним громадянином без сплину річного терміну.

В Сімейному кодексі України передбачені випадки, коли іноземці мають переважне право усиновлення дітей-громадян України над громадянами нашої держави, це, зокрема, коли такі іноземці є родичами дитини, а також, якщо вони є громадянами тих держав, з якими Україна уклала договір про надання правової допомоги [1].

Цікавим є становище законодавця щодо громадянства усиновленої дитини. В Сімейному кодексі вказано, що за усиновленою дитиною зберігається українське громадянство, доки вона не досягла вісімнадцятирічного віку. А відповідно до Конвенції про права дитини та деяких інших міжнародних договорів, усиновлена дитина має право на

збереження своєї національної ідентичності [3, с. 170; 2]. Можна сказати, що дані норми обмежують вплив батьків на вибір дитини та зберігають за дитиною можливість вільно обирати свій подальший життєвий шлях, робити власний вибір, керуючись певними інтересами, потребами, досвідом.

Що ж до здійснення нагляду за дотриманням прав дітей України, які були усиновлені іноземцями і проживають закордоном, то слід зазначити, що його порядок встановлюється Кабінетом Міністрів України. Відповідно до цього, якщо за дотриманням прав дітей, які усиновлені іноземцями та проживають на території України, то обов'язок по нагляду покладений на орган опіки та піклування за місцем проживання цієї дитини, а якщо дитина-громадянин України переїжджає для постійного проживання в іншу країну разом з іноземцем, який її усиновив, обов'язок по нагляду за дотриманням її прав буде здійснено за дорученням Міністерства закордонних справ України відповідною консульською установою або дипломатичним представництвом України в державі, де і проживає усиновлена дитина до досягнення нею повноліття.

Не виключаються випадки неналежного усиновлення, усиновлення, при якому порушуються права дитини, усиновлення, яке не відповідає інтересам дитини і т. д. У такому разі, у судовому порядку усиновлення може бути скасоване, визнане недійсним відповідно до чинного законодавства України.

Отже, з огляду на все вищевказане, можна зробити висновок, що інститут міжнародного усиновлення є дійсно актуальним та дуже важливим в сучасному правовому бутті нашої держави, а тому потребує детальної регламентації законом. Зараз ми маємо досить потужну правову базу з питань усиновлення дітей-громадян України іноземцями, яка спрямована на захист, охорону, здійснення прав та інтересів дітей, але не дивлячись на це, національне законодавство України продовжує удосконалення норм, що регулюють усиновлення дітей іноземцями, керуючись при цьому одним із основних принципів Конвенції ООН з прав дитини – забезпечення найвищих прав дитини. Проаналізувавши нормативно-правові засади усиновлення дітей іноземцями, ми можемо чітко побачити надбання вітчизняного законодавства, які спрощують та сприяють усиновленню, але також не можна не помітити і те, що залишається ще достатня кількість питань, котрі потребують вирішення, саме тому, основним завданням нашої країни в сфері міжнародного усиновлення є концентрація сил на подолання існуючих проблем та прогалин права.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради України від 31.05.2002 – 2002 р. – № 21. – ст. 135.
2. Конвенція про права дитини. – К. : Право, 1995. – 31 с.
3. Мироненко В. П. Сімейне право України / В. П. Мироненко, С. А. Пилипенко. – К. : Правова єдність, 2008. – 477 с.
4. Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту дітей. – К. : Дитячий фонд ООН «ЮНІСЕФ», 2002. – 318 с.

Врона Христина Андріївна,
студентка 3 курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Бабич І.Г.

ПРАВО НА БАТЬКІВСТВО ТА МАТЕРИНСТВО ЯК ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ПОДРУЖЖЯ

З інструментом батьківства та материнства пов'язана велика кількість взаємних цивільних та сімейних прав й обов'язків батьків і дитини. Саме тому досить важливим є розкриття поняття, змісту та сутності батьківства і материнства, закріплення цих понять на законодавчому рівні, що у свою чергу буде сприяти процесу доказування у справах про визнання батьківства й материнства, їх оспорування, ефективній реалізації норм цивільного та сімейного права.

Метою написання тез є розкриття понять батьківства та материнства на основі теоретичного аналізу норм сімейного законодавства.

Значна кількість науковців-правників приділяла увагу дослідженню і визначенню поняття батьківства, материнства, серед яких: А.М. Нечаєва, З.В. Ромовська, В.П. Мироненко, О.М. Гончаренко, Л.В. Красицька, В.Ю. Москалюк, Ю.С. Червоний та багато інших.

Всі особисті немайнові права подружжя закріплені у ст.ст. 49-56 Сімейного кодексу України. До них, зокрема, відноситься право на материнство та батьківство. Проте перш ніж проаналізувати зміст норм СК України необхідно розкрити зміст понять «материнство» та «батьківство», оскільки чинне законодавство не містить їхнього визначення, а в юридичній літературі ці поняття визначаються досить неоднозначно.

Деякі науковці зазначають, що поняття «материнство» як правове явище має розглядатися в широкому та вузькому аспектах. Під материнством